

KONSTYTUCYJNY SYSTEM ORGANÓW PAŃSTWOWYCH

RED. EWA GDULEWICZ

PRZEDMOWA

ROZDZIAŁ I. ZMIANY USTROJU POLITYCZNEGO POLSKI W LATACH 1944-1997

1. Pojęcie ustroju politycznego i jego periodyzacja
2. Okres Krajowej Rady Narodowej
3. Okres Sejmu Ustawodawczego
4. Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
 - 4.1. Zmiany konstytucyjne w latach 1982-1987
 - 4.2. Konferencja "okrągłego stołu" i jej ustrojowe konsekwencje
 - 4.3. Rewizja Konstytucji w grudniu 1989 roku
5. Ustawa konstytucyjna z 17 października 1992 roku (Mała Konstytucja)
6. Przygotowanie i uchwalenie Konstytucji z 2 kwietnia 1997 roku

ROZDZIAŁ II. PODSTAWOWE ZASADY USTROJU W KONSTYTUCJI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

1. Pojęcie i ogólna charakterystyka zasad ustroju politycznego
2. Zasada republikańskiej formy państwa
3. Zasada demokratycznego państwa prawnego
4. Zasada suwerenności narodu i formy jej sprawowania
5. Zasada podziału władzy
6. Zasada pluralizmu politycznego
7. Zasada decentralizacji władzy publicznej i samorządu terytorialnego
8. Zasada społecznej gospodarki rynkowej
9. Zasada równouprawnienia kościołów i związków wyznaniowych, autonomii i wzajemnej niezależności oraz współdziałania w stosunkach między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi

ROZDZIAŁ III. STATUS JEDNOSTKI W PAŃSTWIE

1. Geneza, ewolucja i terminologia praw człowieka
2. Konstytucyjne założenia wolności i praw jednostki
 - 2.1. Zasada godności człowieka
 - 2.2. Zasada wolności
 - 2.3. Zasada równości
3. Ograniczenia wolności i praw
 - 3.1. Dopuszczalność ingerencji państwa w korzystanie ze swobód jednostki
 - 3.2. Wymóg proporcjonalności ingerencji
 - 3.3. Zakaz naruszania istoty wolności i praw
 - 3.4. Prawa jednostki w czasie stanów nadzwyczajnych
4. Klasyfikacja wolności i praw
 - 4.1. Podstawowe kryteria
 - 4.2. Wolności i prawa osobiste
 - 4.3. Wolności i prawa polityczne
 - 4.4. Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne
5. Środki ochrony wolności i praw
 - 5.1. Gwarancja drogi sądowej i instancyjności postępowania
 - 5.2. Prawo do wynagrodzenia szkody wyrządzonej przez władzę publiczną
 - 5.3. Skarga konstytucyjna

- 5.4. Wniosek do Rzecznika Praw Obywatelskich
- 6. Konstytucyjne obowiązki jednostki

ROZDZIAŁ IV. KONSTYTUCYJNY SYSTEM ŹRÓDEŁ PRAWA

- 1. Uwagi ogólne
- 2. Dualistyczna koncepcja źródeł prawa
- 3. Akty powszechnie obowiązującego prawa
 - 3.1. Konstytucja
 - 3.2. Ustawa i rozporządzenie z mocą ustawy
 - 3.3. Rozporządzenie
 - 3.4. Akty prawa miejscowego
- 4. Akty prawa wewnętrznego
- 5. Prawo międzynarodowe i prawo wspólnotowe w krajowym porządku prawnym
 - 5.1. Miejsce prawa międzynarodowego w systemie źródeł prawa
 - 5.2. Miejsce prawa wspólnotowego w krajowym porządku prawnym

ROZDZIAŁ V. PRAWO WYBORCZE W III RZECZYPOSPOLITEJ

- 1. Zagadnienia ogólne
- 2. Prawne podstawy przeprowadzania wyborów
- 3. Zasady prawa wyborczego
- 4. Wybory parlamentarne
- 5. Wybory prezydenckie
- 6. Wybory posłów do Parlamentu Europejskiego
- 7. Wybory samorządowe
- 8. Wybory wójta, burmistrza, prezydenta miasta

ROZDZIAŁ VI. ORGANY WŁADZY PUBLICZNEJ ORAZ SYSTEM ORGANÓW PAŃSTWA

- 1. Pojęcie organu władzy publicznej i organu państwa
- 2. Zasady budowy i działania organów władzy publicznej
- 3. Podziały organów władzy publicznej
- 4. Pojęcie systemu organów państwa i aparatu państwowego (organy państwa i instytucje państwa)
- 5. Struktura i rola samorządu terytorialnego w państwie
- 6. Urzędy organów administracji publicznej

ROZDZIAŁ VII. ZASADA PODZIAŁU WŁADZY I JEJ REALIZACJA

- 1. Pojęcie zasady podziału władzy i jej ewolucja
- 2. Podział władzy w aspekcie funkcjonalnym. Współczesne systemy rządów
- 3. System rządów w świetle postanowień Konstytucji RP z 1997 roku
- 4. Modyfikacje konstytucyjne zasady podziału władzy. Podział władzy a "wspólne wykonywanie kompetencji" w ramach Wspólnot Europejskich
- 5. Instytucjonalne gwarancje podziału władzy i systemu rządów

ROZDZIAŁ VIII. ORGANY WŁADZY USTAWODAWCZEJ

- 1. Pozycja ustrojowa parlamentu
- 2. Struktura parlamentu
 - 2.1. Istota i modele dwuizbowości
 - 2.2. Sejm i Senat a Zgromadzenie Narodowe
- 3. Tryb funkcjonowania Sejmu i Senatu

- 3.1. Zasada kadencyjności
- 3.2. Zasada permanencji
- 4. Organy wewnętrzne Sejmu i Senatu
 - 4.1. Organy kierownicze Sejmu i Senatu
 - 4.2. Organy pomocnicze Sejmu i Senatu
- 5. Status prawny posła i senatora
- 6. Funkcja ustawodawcza
 - 6.1. Ogólne postępowanie ustawodawcze
 - 6.2. Szczególne postępowania ustawodawcze
- 7. Funkcja kontrolna
 - 7.1. Kontrola wykonywana przez całą izbę
 - 7.2. Uprawnienia kontrolne komisji
 - 7.3. Indywidualne środki kontroli

ROZDZIAŁ IX. WŁADZA WYKONAWCZA - PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

- 1. Ogólna charakterystyka relacji ustrojowych Prezydenta RP i Rady Ministrów w dwuczłonowej strukturze władzy wykonawczej
- 2. Pozycja ustrojowa Prezydenta RP w systemie organów państwa
- 3. Zasady wyboru oraz kadencja Prezydenta RP
 - 3.1. Zasady wyboru
 - 3.2. Kadencja
- 4. Zasady i tryb odpowiedzialności Prezydenta RP
 - 4.1. Zasady odpowiedzialności
 - 4.2. Tryb postawienia Prezydenta RP w stan oskarżenia
- 5. Akty urzędowe Prezydenta RP
 - 5.1. Akty prawne i inne akty urzędowe
 - 5.2. Akty kontrasygnowane i prerogatywy
- 6. Kompetencje Prezydenta RP
 - 6.1. Kompetencje Prezydenta RP jako głowy państwa
 - 6.2. Kompetencje Prezydenta RP w ramach arbitrażu politycznego
 - 6.3. Inne konstytucyjne i ustawowe kompetencje Prezydenta RP

ROZDZIAŁ X. WŁADZA WYKONAWCZA - RADA MINISTRÓW I ADMINISTRACJA RZĄDOWA

- 1. Pozycja i rola polityczno-ustrojowa Rady Ministrów w systemie ustrojowym państwa
 - 1.1. Status ustrojowy Rady Ministrów w strukturze władzy wykonawczej
 - 1.2. Pozycja polityczno-ustrojowa Rady Ministrów w systemie rządów
- 2. Skład, organizacja wewnętrzna oraz zasady i tryb funkcjonowania Rady Ministrów
 - 2.1. Konstytucyjny skład Rady Ministrów
 - 2.2. Organizacja wewnętrzna Rady Ministrów
 - 2.3. Zasady i tryb działania Rady Ministrów
- 3. Tryb powoływania Rady Ministrów oraz procedury dymisji rządu i dokonywanie zmiany w składzie Rady Ministrów
 - 3.1. Tryb powoływania Rady Ministrów
 - 3.2. Dymisja Rady Ministrów i zmiany w jej składzie
- 4. Zadania ustrojowe i zakres działania Rady Ministrów
 - 4.1. Funkcje ustrojowe Rady Ministrów
 - 4.2. Kompetencje Rady Ministrów
- 5. Kontrola parlamentarna oraz odpowiedzialność parlamentarna i konstytucyjna Rady

Ministrowi ministrów

5.1. Zakres oraz tryb pociągania Rady Ministrów i ministrów do odpowiedzialności parlamentarnej

5.2. Odpowiedzialność konstytucyjna członków Rady Ministrów

6. Ustrój i organizacja administracji rządowej

6.1. Struktura administracji rządowej

6.2. Status konstytucyjno ustrojowy Prezesa Rady Ministrów

6.3. Pozycja ustrojowa ministra

6.4. Centralne i terenowe organy administracji rządowej

ROZDZIAŁ XI. WŁADZA SĄDOWNICZA - SĄDY

1. Uwagi ogólne

1.1. Sądy jako trzecia władza

1.2. Pojęcie wymiaru sprawiedliwości

1.3. Regulacja prawna ustroju i właściwości sądów oraz postępowania sądowego

2. Struktura sądów

2.1. Sąd Najwyższy

2.2. Sądy powszechne

2.3. Sądy administracyjne

2.4. Sądy wojskowe

3. Krajowa Rada Sądownictwa

4. Sędziowie - status prawny i jego gwarancje

4.1. Kwalifikacje i obsadzanie stanowiska sędziego

4.2. Zasada niezależności sądów i niezawisłości sędziów

4.3. Gwarancje niezawisłości sędziowskiej

5. Konstytucyjne zasady funkcjonowania sądów

5.1. Zasady organizacji sądownictwa

5.2. Zasady postępowania sądowego o charakterze praw człowieka

5.3. Zasady praworządnego procesu

ROZDZIAŁ XII. WŁADZA SĄDOWNICZA - TRYBUNAŁY

1. Trybunał Konstytucyjny

1.1. Pozycja ustrojowa i charakter prawny

1.2. Tryb kreowania składu personalnego

1.3. Funkcje Trybunału Konstytucyjnego

2. Trybunał Stanu

2.1. Pozycja ustrojowa i charakter prawny

2.2. Tryb kreowania składu personalnego

2.3. Właściwość Trybunału Stanu

2.4. Postępowanie przed Trybunałem Stanu

ROZDZIAŁ XIII. ORGANY KONTROLI PAŃSTWOWEJ I OCHRONY PRAWA

1. Najwyższa Izba Kontroli

1.1. Podstawy prawne i pozycja ustrojowa Najwyższej Izby Kontroli

1.2. Organizacja Najwyższej Izby Kontroli

1.3- Zakres kontroli i tryb postępowania Najwyższej Izby Kontroli

2. Rzecznik Praw Obywatelskich

2.1. Podstawy prawne, pozycja i organizacja urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich

2.2. Uprawnienia Rzecznika Praw Obywatelskich

2.3. Tryb funkcjonowania Rzecznika Praw Obywatelskich

3. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

3.1. Podstawy prawne i pozycja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

3.2. Organizacja Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

3.3. Funkcje Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz tryb realizacji

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

WYBRANA LITERATURA